

УДК 378.17.042.1:3 78.4(477-25)

Наточій Л. І.

ДИНАМІКА СКЛАДАННЯ ЗАЛІКІВ З РУХОВОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТАМИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ "КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ"

У статті представлено матеріали щодо аналізу стану рухової підготовленості у процесі фізичного виховання студентів першого та другого років навчання.

Фізичне виховання у вищих навчальних закладах має на меті збереження і зміцнення здоров'я студентів, сприяння всебічному розвитку організму, підтримку високої працездатності протягом періоду навчання, зрештою, формування студентів як гармонійно розвинених особистостей, висококваліфікованих спеціалістів.

У НаУКМА під час проходження курсу з фізичного виховання робота студента в триместрі оцінюється за кількістю відвіданих занять та результатами виконання нормативів щодо рухової підготовленості.

Метою даного дослідження є аналіз динаміки

успішності складання студентами першого та другого років навчання заліків з рухової підготовки. Якщо загальна оцінка студента з курсу фізичного виховання засвідчує як старанність відвідування занять, так і рівень фізичної підготовленості, то аналіз результатів тестування з рухової підготовки дає можливість оцінити, власне, рівень фізичного розвитку студентів, тобто опосередковано оцінити ефективність курсу. Результати дослідження можуть бути враховані під час створення програми курсу, зокрема, для визначення і диверсифікації питомої ваги нормативних заліків в оцінюванні успішності студентів та методів організації занять, що сприятимуть кращій підготовці студентів до складання заліків.

Методика досліджень

Досліджували результати студентських заліків за період з 1995 по 2000 рр. За складання заліків студент міг отримати певну кількість балів рейтингу. Ця кількість варіювалася з роками і на сьогодні становить 45 балів рейтингу зі 100, відведених на курс.

Бали, отримані студентами, оцінювались за умовною п'ятибальною шкалою наступним чином:

Оцінка за умовною шкалою	5	4	3	2	1
Бал рейтингу	45—41	40—32	31—23	22—14	13-0

Якщо на час складання нормативів максимальна можлива кількість балів рейтингу була іншою (1995—1996 рр.), шкала відповідним чином змінювалась.

По кожній окремій групі та в кожному окремому триместрі підраховувалась кількість студентів, що отримали однакові оцінки (наприклад, "4"), та процентне співвідношення їх кількості до загальної кількості студентів у групі.

1 триместр I курс. 1993, 1996, 1999 роки вступу (юнаки)

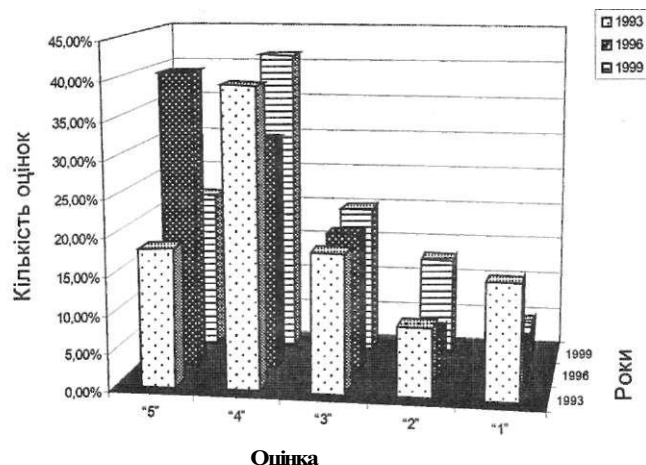

Рис. 1. Результати заліків за перший триместр (юнаки).

Спочатку порівнювали результати тестування студентів перших років навчання для з'ясування рівня фізичної підготовленості тих, що вступають у НаУКМА. Наступним кроком було порівняння результатів заліків студентів одного року вступу протягом всього періоду відвідування занять з фізичного виховання (тобто I, II, IV, V триместри для кожного окремо взятого потоку). Розглядалися показники юнаків та дівчат.

Результати дослідження та їх обговорення

В результаті аналізу виявилось, що переважна більшість студентів добре складає нормативи. Так, кількість юнаків, що за умовною шкалою отримали оцінки "добре" та "відмінно", коливалася від 47,06 % у 1998 р. (найнижчий показник) до 70,88 % в 1996 р. (найвищий показник) у першому триместрі, та від 51,59% у 1998 р. до 80 % у 1995 р. у другому триместрі відповідно. У дівчат найнижчий показник у першому триместрі становив 48,02% у 1999 р., а найвищий — 68,67% у 1994 р. В другому триместрі студентки набирали найменшу кількість оцінок "добре" та "відмінно" в 1999 р. (72,00 %), а найвищу — в 1996 р. (96,95 %).

З іншого боку, кількість незадовільних оцінок ("незадовільно" та "дуже погано") коливалась таким чином: у юнаків у першому триместрі найбільшим цей показник був у 1993 р. — 24,24 %, а найменшим — 10,68 % у 1996 р. В другому триместрі найбільше незадовільних оцінок було отримано юнаками в 1997 р. (22,22%), а найменше — в 1995 р. (6,67 %). Дівчата в першому триместрі мали такі показники: максимум незадовільних оцінок у першому триместрі припав на 1993 р. (18,33 %), а мінімум — на 1998 р. (7,03%). Для другого триместру показники розподілились таким чином: максимум — 8,00% (1999 р.), мінімум — 0,00% (1996 р.).

Порівняння залікових результатів студентів-першокурсників різних років вступу дає змогу говорити, що найвищий рівень фізичної підготовки мали студенти 1996 та 1997 років, а найнижчий — 1999 року вступу (рис. 1). Ця тенденція спостерігається як серед хлопців, так і серед дівчат.

Що ж до змін успішності складання заліків студентами одного року вступу протягом усього періоду навчання, то рис. 2 наочно демонструє закономірність, виявлену в результаті дослідження: у II та V триместрах успішність зростає, але на першому році навчання студенти отримують кращі оцінки у відповідних триместрах, ніж на другому році навчання, незалежно від статі та року вступу.

Рис. 2. Зміна оцінок потриместрово на прикладі студентів одного року вступу.

Гірші результати в осінніх триместрах першого та другого років навчання пояснюються тим, що в програму курсу в цей період входить легка атлетика, складання заліків з якої викликає у багатьох студентів певні труднощі (зокрема, складними є біг на 2000 м для дівчат і на 3000 м для молодих людей та біг на 100 м). Покращення їх у весняних триместрах пояснюється більш легкими нормативами.

У студентів другого року навчання результати значно гірші, ніж у студентів першого року навчання. Це може бути пов'язано зі збільшенням вимог щодо тестування окремих видів рухової підготовки. Наприклад, в осінньому триместрі першого року навчання дівчата мають пробігти 2000 м за 9 хв. 50 сек. (юнаки — 3000 м за 12 хв. 15 сек.), в осінньому ж триместрі другого року навчання вони мають зробити це за 9 хв. 40 сек. (юнаки — за 12 хв. відповідно). Якщо на першому курсі для отримання максимальної кількості балів (5) необхідно прострибати зі скакалкою 80 разів за хвилину, то на другому вже 83 рази. В цьому разі загальний рівень фізичної підготовленості мало зміню-

ється протягом перших двох років навчання, коли студенти відвідують заняття з фізичного виховання. З іншого боку, погіршення результатів може бути пов'язане зі збільшенням навчального навантаження з фахових предметів, яке призводить до загального перенавантаження і, як наслідок, загального ослаблення організму.

Висновки

Таким чином, проведені дослідження дозволяють стверджувати, що загалом рівень фізичної підготовленості студентів основної медичної групи є задовільним. Водночас з певними видами рухової підготовки, зокрема з легкою атлетикою, у студентів виникають труднощі. Отже, легкій атлетиці необхідно приділяти особливу увагу.

Якщо ж погодитися з припущенням, що зменшення успішності з фізичного виховання залежить не тільки від збільшення вимог, а й від зростання навантаженості з інших навчальних предметів, стає очевидною необхідність пропаганди серед студентів самостійних занять фізичною культурою, відвідання спортивних секцій і дотримання здорового способу життя.

Natochiy L. I.

DYNAMICS OF PHYSICAL STATUS OF STUDENTS IN THE NATIONAL UNIVERSITY OF "KYIV-MOHYLA ACADEMY"

In the article the analysis of dynamics of physical status of 1–2 grade students in National University of "Kyiv-Mohyla Academy" is done.